

СТУДЕНТСЬКИЙ ВИДАВНИЧИЙ ПРОЄКТ ЯК АКсіОЛОГіЧНИЙ КОНЦЕПТ МЕДіАОСВіТИ

Пристаї Галина Іванівна,
кандидат наук з соціальних комунікацій,
старший викладач кафедри журналістики,
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника

Реформування вищої школи і вимоги до випускників вищих навчальних закладів України докорінно змінюють навчальні методики викладання фахових дисциплін. З'являється нове бачення, якому повинна відповідати медіаосвіта.

Професія журналіста унікальна не тільки за своєю специфікою, коли треба бути ерудитом у багатьох галузях, не тільки ризикованістю при виконанні професійних функцій, не тільки творчою наснагою та психологічною напругою, а й своєю роллю та місцем у комунікативному процесі. Все це накладає на журналіста додаткові обов'язки, пов'язані з особливостями журналістики як професійної комунікації. Знання закономірностей та особливостей породження й створення текстів, видань та видавництва необхідне для майбутнього фахівця з журналістики. Разом із тим журналістові потрібно вміти аналізувати видавництва та книговидавання. Зазначимо: навчальний процес сучасних вишів здійснюється на базі поєднання різного формату його організації. Так, основними формами навчання є лекції, практичні, семінарські, лабораторні заняття, спецкурси, спецсемінари, педагогічна практика, консультації, колоквіуми, контрольні, курсові й дипломні роботи. Однією з результативних форм вивчення фахових дисциплін на спеціальності «Журналістика» у вищій школі, зокрема «Газетно-журнальне виробництво», «Видавничий менеджмент» та «Видавнича справа», є навчальні тури й екскурсії, творчі лабораторії, зустрічі з відомими журналістами, майстер-класи від членів НСЖУ, навчальні колоквіуми, тренінги. Подібні вищенаведені форми роботи зі студентами на даній спеціальності сприяють глибшому розумінню теоретичного матеріалу, закріплюють практичні навички аналізу періодичних видань та журналістських

матеріалів, розвивають самостійність у навчальній і дослідницькій діяльності, а також є тим тренінгом, що готує студентів до майбутньої виробничої практики, де вони вже виконуватимуть функції журналіста.

У межах викладання дисциплін на спеціальності «Журналістика» відсутня методика навчання як така. Тільки останнім часом відомі науковці виступили з цікавими статтями, де здійснюють постановку важливих питань методики журналістської освіти у цифровізованому суспільстві. Варто відмітити, завдання викладачів кафедри журналістики Факультету філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника – фахово підготувати майбутніх спеціалістів ЗМІ. Тому на початковому етапі обираються ознайомчі об'єкти – редакції місцевих газет та видавництв регіону. Наголосимо, що журналістської практики – часті гості Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, вони діляться досвідом з майбутніми колегами, а нині студентами спеціальності журналістики. Фахівці-медійники розповідають студентам про специфіку роботи в редакціях друкованих ЗМІ, а також у видавництвах як літредактори, коректори тощо. Такі зустрічі та майстер-класи від практиків дають можливість студентам отримати цінні поради, перейняти досвід кваліфікованих працівників медіасфери.

Зазначимо: 2018 року студентами 1-го курсу спеціальності «Журналістика» започатковано видавничий проєкт, в рамках якого видано перші журнали «Alium» та «Ferias» [7]. За 2019-2021 рр. сформовано ще двадцять журнальних тематичних студентських періодичних видань. У вищезазначених випусках журналів у різних жанрах журналістики опубліковано близько 500 матеріалів, які підготували студенти. Передували цьому відвідування ними різних культурно-мистецьких заходів та подій краю, зустрічі з цікавими особистостями тощо. Неодноразово майбутні журналісти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ознайомилися з фондом відділу книгозберігання Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки, зокрема фондами раритетних та рукописних видань, авторськими фондами місцевих краєзнавців, письменників, мистців [7]. Впродовж першого семестру навчального року

2017-2020 рр. студенти ознайолювалися з примірниками періодичних видань періоду 1939-1940 рр., давали аналіз газет та журналів ХХ – ХХІ ст., визначали, які типи видань переважають на сучасному етапі інформаційного простору.

Варто зазначити: напередодні Дня журналіста України 6 червня 2019 року студенти-журналісти презентували свій перший друкований видавничий проєкт «Поміж текстом: журналісти для журналістів», а 6 червня 2020 року – світ побачив другий випуск студентської книжки. Проєкт започаткований у рамках навчальних дисциплін «Видавничий менеджмент» та «Видавнича справа» та приурочений до Дня журналіста. У ньому беруть участь студенти 3-го та 5-го курсів. Мета видавничого проєкту – на практиці удосконалити вміння студентів писати, формувати, редагувати та укладати свої матеріали. Важливо, що майбутні журналісти навчаються працювати у команді. Кожен випуск видання містить близько 60 цікавих інтерв'ю з журналістами Прикарпаття, а також зі студентами, які роблять перші професійні кроки у медійній сфері. Станом на 1 січня 2021 рік зафіксовано 120 інтерв'ю з фахівцями ЗМІ Івано-Франківщини та вихідцями цього краю, а також формується третій випуск студентського проєкту.

Таким чином, ефективність навчальної роботи зі студентами залежить не лише від методів і прийомів навчання, а й від формату організації навчального процесу у вищій школі та ґрунтується на взаємозумовленій діяльності викладача й студента. Інтерактивне навчання сприяє формуванню відповідних навичок і вмінь, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії, вчить студентів-журналістів бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, приймати продумані рішення. А метод моделювання нового періодичного та книжкового видання дозволяє студентові випробувати свої професійні навички.

Дана праця розкриває новий формат викладання дисциплін у вищій школі з медіаосвіти. Наведено приклади створення студентських видавничих проєктів, застосування системного підходу викладання окремих курсів у навчальному процесі спеціальності «Журналістика» та розкрито значимість даної методики у роботі зі студентами в Івано-Франківському ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя

Стефаніка. Наступні наукові розвідки будуть присвячені дослідженню зарубіжного досвіду у підготовці майбутніх спеціалістів медіасфери.

Література і джерела

1. Газетна журналістика : навч.-метод. посіб. для спец.6.030200 – Журналістика / укл. О. В. Богуславський. – Запоріжжя : ЗІДМУ, 2003. – С. 5-7.

2. Гуревич С. М. Газета : Вчора, сьогодні, завтра : учеб. пособие для вузов / С. М. Гуревич. – Москва : Аспект Пресс, 2004. – С. 65-74.

3. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» від 16.11.92. Сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/2782-12>.

4. Потятиник Б. Вимирання традиційних медій скасовується (принаймні до 2015 року). Сайт Інституту медіаекології. URL: <http://www.lnu.edu.ua/mediaeco/index.htm>.

5. Сайт «Полиграфическое оборудование». URL: <http://www.poligraf.biz.ua/>

6. Сайт «PRINT-PORT». URL: <http://www.print-port.com.ua/>

7. URL: <https://kjourn.pnu.edu.ua/>